

Svenska Fönster AB
Sven-Ove Östberg
Snickarvägen 12
828 81 EDSBYN

Bestämning av ljudisolering på fönster i laboratorium enligt EN ISO 10140-2

(1 bilaga)

Uppdragsgivare

Svenska Fönster AB

Provobjekt

Ett fönster av typ: SF 2010 3-glas fast fönster.

Glasning utifrån: 6 glas - 15 spalt - 4 glas - 15 spalt - 4 glas.

Fönstret hade karmstorleken 1,23 m x 1,48 m och beskrivs i tabell 1 och i bilaga.

Provobjektets ankomstdatum

2021-05-26.

Provningsdatum

2021-06-01

Resultat

Resultatet sammanfattas i tabell 1. Fullständig resultatredovisning finns i bilagan. Resultaten avser enbart det provade objektet. Högre värden på "R" och "R_w" betyder bättre ljudisolering. Likaså för "C" och "C_{tr}".

Tabell 1. Mätresultat.

Ett fast fönster av typ: SF 2010 Glasning från utsidan:	R _w (C;C _{tr}) (dB)	Bilaga
6 glas - 15 spalt - 4 glas - 15 spalt - 4 glas	37 (-1;-6)	1

RISE Research Institutes of Sweden AB

Postadress

Box 857
501 15 BORÅS

Besöksadress

Brinellgatan 4
504 62 Borås

Tfn / Fax / E-post

010-516 50 00
033-13 55 02
info@ri.se

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte
utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat.

Akkred.nr. 1002
Provning
ISO/IEC 17025

Mätmetod

Mätningarna har utförts enligt svensk och internationell standard SS-EN ISO 10140-1:2016 och SS-EN ISO 10140-2:2010, RISE är ackrediterad för de internationella ISO metoderna. Metoderna ersätter den upphävda standarden EN ISO 140-3.

Reduktionstalet, R , har bestämts enligt:

$$R = L_1 - L_2 + 10 \lg S/A$$

där L_1 är medelljudtrycksnivån i sändarrummet (dB), L_2 är medelljudtrycksnivån i mottagarummet (dB), S är den fria provöppningens area (m^2) och A är mottagarummets ekvivalenta ljudabsorptionsarea (m^2).

Mätproceduren följer ISO 10140-4:2010. Medelljudtrycksnivåerna i sändar- och mottagarum har fastställts med hjälp av roterande mikrofonstativ (radie $>1,1$ m) och rörlig högtalare har använts i sändarrummet. Bredbandigt brus i frekvensområdet 50-5000 Hz har använts. Under mättiden 64 s har högtalaren rört sig längs en bana diagonalt över rummet. Det redovisade mätresultatet är medelvärde av 2 repetitioner av mätförloppet.

Mottagarummets ekvivalenta ljudabsorptionsarea, A , har bestämts enligt ISO 10140-4 enligt

$$A = 0,16 V/T$$

där V är mottagarummets volym och T är efterklangstiden. Efterklangstiden är beräknad som ensembleredovärde av 24 efterklangsförlopp.

Utvärdering

Resultaten har utvärderats med avseende på vägt reduktionstal i laboratorium R_w enligt internationell standard ISO 717-1:2013, vilken RISE är ackrediterad för. Metoden gäller som svensk och europeisk standard enligt SS-EN ISO 717-1:2013.

I mätbilagan redovisas R_w , ($C; C_{tr}$) samt ($C_{50-3150}; C_{tr 50-3150}$) och ($C_{50-5000}; C_{tr 50-5000}$). Dessa anpassningstermer definieras i ISO 717-1. Anpassningstermerna kan läggas till R_w för att erhålla anpassning till olika bullerspektra. C avser anpassning till typiskt inomhusbuller eller trafikbuller i hög hastighet (dvs större andel högfrekvent buller än trafikbuller i stadsmiljö). C_{tr} avser anpassning till trafikbuller i stadsmiljö enligt NT ACOU 061 och ISO 717-1. ($C; C_{tr}$) är beräknade för frekvensområdet 100-3150 Hz, ($C_{50-3150}; C_{tr 50-3150}$) för frekvensområdet 50-3150 Hz samt ($C_{50-5000}; C_{tr 50-5000}$) för frekvensområdet 50-5000 Hz.

Mätrum

Mätningarna utfördes i RISE:s laboratorium för ljudisolering, där sändar- och mottagarummets volymer är 100,6 respektive 128,3 m^3 .

Mätosäkerhet

Mätosäkerheten σ_{R95} , enligt ISO 12999-1:2020, med avseende på reproducerbarheten av reduktionstalet visas i *Tabell 2*. Reproducerbarheten motsvaras av spridningen i mätdata vid jämförelsetester mellan olika laboratorier med olika mätrum, utrustning, personal osv. Repeterbarheten för mätning i samma laboratorium är normalt avsevärt bättre. Tabellen visar den övre gränsen av den expanderade dubbelsidiga mätosäkerheten vid täckningsfaktorn $k=2$ (motsvarande 95 % konfidensnivå).

Tabell 2 - Mätosäkerhet

1/3- oktavband (Hz)	Mätosäkerhet, σ_{R95} (dB)
50	11,7
63	6,7
80	5,9
100	5,0
125	5,0
160	3,8
200	3,3
250	3,3
315	3,3
400	3,3
500	3,3
630	3,3
800	3,3
1000	3,3
1250	3,4
1600	3,4
2000	3,4
2500	3,5
3150	3,6
4000	4,0
5000	4,7
R_w	2,0

Mätosäkerhet för klimatdata är för temperatur ± 0.2 °C, statiskt lufttryck ± 0.25 hPa och ± 1.0 %RH för relativ luftfuktighet.

Montering

Fönstren monterades i provöppningen så att deras placering i djupled motsvarade en skillnad i nischdjup på cirka 1:2. Spalten mellan provöppning och karm (10-15 mm) drevades med trassel och övertäcktes på båda sidor med modellera.

Montaget utfördes av uppdragsgivaren.

Bilder på provobjekt och montering

Figur 1 – Provobjekt sett från mottagarrummet.

Figur 2 – Provobjekt sett från sändarrummet.

Utrustning

Mätutrustningen listas i *Tabell 3*. Aktuella kalibreringsdatum finns redovisade i RISE kvalitetssystem.

Tabell 3 Utrustning

Instrument	Tillverkare	Typ	Serie / SP nr.
Mikrofoner	Brüel & Kjær	4166	1011605
	"	4166	1072010
Förförstärkare	Brüel & Kjær	2619	970951
	"	2619	726782
Spänningsaggregat	Brüel & Kjær	2801	618956
	"	2804	815268
Mikrofonbommar	Brüel & Kjær	3923	912304
	"	3923	761963
Analysator	Norsonic	850	BX41345
Kalibrator	Brüel & Kjær	4230	1410946
Mätprogram	Norsonic	Nor850	Ver 2.3.190605
Klimatgivare	Vaisala	PTU303	KWP01123

RISE Research Institutes of Sweden AB Bygg och fastighet - Innemiljö och byggnadsfysik

Utfört av

Granskat av

Geir Andresen

Dag Glebe

Bilaga

Bilaga 1

Reduktionstal enligt ISO 10140-2

Mätning av ljudisolering hos byggnadselement i laboratorium

Uppdragsgivare: Svenska Fönster AB

Mätdatum: 2021-06-01

Tillverkare:

Måtrum: Laboratorium för ljudisolering av fönster

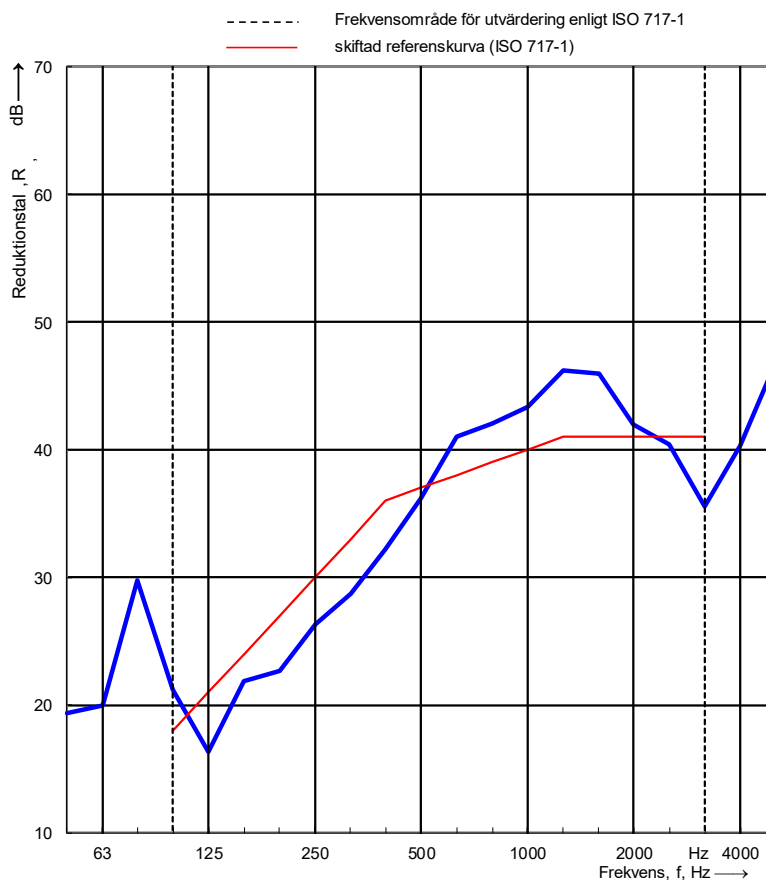
Montering:

Benämning på provobjekt:

Beskrivning av provobjekt: SF 2010 3-glas Fast fönster
Glasupbyggnad :6-15-4-15-4

Provobjektets area, S: 1,88 m² Statiskt lufttryck: 101,3 kPa
 Sändarrumsvolym: 100,6 m³ Lufttemperatur: 20,0 °C
 Mottagarumsvolym: 128,3 m³ Relativ luftfuktighet: 50,0 %
 Massa per ytenhet:

Frekvens f [Hz]	R 1/3 oktav [dB]
50	19,4 ²
63	20,0
80	29,8
100	21,2
125	16,3
160	21,9
200	22,7
250	26,3
315	28,7
400	32,2
500	36,2
630	41,0
800	42,1
1000	43,4
1250	46,2
1600	46,0
2000	42,0
2500	40,4
3150	35,6
4000	40,3
5000	46,9

² Minimivärde

Utvärdering enligt ISO 717-1

 $R_w (C; C_{tr}) = 37 (-2 ; -6) \text{ dB}$ Utvärdering baserad på laboratoriemätningar i
tersband i enlighet med en teknisk metod.

Summa ofördelaktiga avvikelser: 29,7 dB

Max. ofördelaktiga avvikelser: 5,4 dB vid 3,15 kHz

 $C_{50-3150} = -2 \text{ dB}$ $C_{50-5000} = -1 \text{ dB}$ $C_{100-5000} = -1 \text{ dB}$
 $C_{tr,50-3150} = -6 \text{ dB}$ $C_{tr,50-5000} = -6 \text{ dB}$ $C_{tr,100-5000} = -6 \text{ dB}$